

De Huisarts - n°1037

15 december 2011

Zorgvuldig en zorgzaam omgaan met euthanasie

In een recent goedgekeurde visietekst pleit de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen voor een dubbel uitgangspunt voor de omgang met een vraag naar euthanasie. Het palliatieve team moet openstaan voor elke patiënt, ook voor een patiënt met een euthanasievraag. En palliatieve zorg moet een garantie zijn voor een zorgvuldig en zorgzaam omgaan met euthanasievragen.

De Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen is een pluralistische vereniging waarin zowat alle levensbeschouwingen vertegenwoordigd zijn. Wanneer de federatie met een consensustekst uitpakt, is dat dan ook een belangrijk signaal. "De visietekst die op een recente raad van bestuur werd goedgekeurd, is een belangrijk statement", zegt directeur Paul Vanden Berghe. "De tekst stelt klaar en duidelijk hoe palliatieve teams en netwerken met euthanasievragen omgaan." De tekst vertrekt vanuit twee duidelijke standpunten. Het eerste uitgangspunt stelt dat elke patiënt welkom is bij een palliatief team, ook de patiënt die een vraag naar euthanasie formuleert. "De ervaring van palliatieve zorgverstrekkers leert dat een euthanasievraag, zoals vele andere hulpvragen aan het levenseinde, vaak een andere vraag verbergt. Overhaast ingaan op een euthanasievraag betekent zelden de best mogelijke zorg voor de patiënt of zijn omgeving", stelt de visietekst.

Eerlijk, duidelijk en tijdig

Is de euthanasievraag volledig uitgeklaard en kiest de patiënt uit vrije wil duidelijk voor deze optie, dan ondersteunt het palliatieve team zoveel mogelijk de arts en de omgeving van de patiënt bij de planning ervan. "Hierbij wordt erop toegezien dat de euthanasie bij voorkeur plaatsvindt waar de patiënt verblijft of wenst te verblijven." De Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen benadrukt wel uitdrukkelijk dat elke zorgverstrekker het recht heeft niet bij een euthanasie te worden betrokken. "Zij hebben het recht ethische grenzen te stellen. Van hen wordt verwacht dat ze hun grenzen eerlijk, duidelijk en vooral ook tijdig aangeven." Het feit dat er kritische (afwijkende) stemmen zijn, vindt de federatie net een positief gegeven.

Deskundig

Het tweede uitgangspunt van de visietekst van de Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen luidt dat palliatieve zorg "borg staat voor de best mogelijke aanpak van het lijden, waardoor de patiënt met een vraag naar euthanasie in staat is een echte, geïnformeerde keuze te maken. Palliatieve deskundigheid heeft te maken met de vier dimensies van de zorg: fysieke pijn- en symptoombestrijding, psychologisch-emotionele ondersteuning, aandacht voor sociale aspecten en bijstand op het spiritueel-existensiële vlak". Patiënten en hun familie mogen verwachten dat de leden van het palliatieve team deskundig zijn op deze vlakken.

"Palliatieve zorg biedt een grote meerwaarde", aldus de visietekst. Niet alleen voor de patiënt, maar ook voor diens familie en omgeving. "Vooral de psychologisch-emotionele, sociale en spiritueel-existensiële noden kunnen beter opgevangen worden. Zeker wanneer het gaat om euthanasie", besluit de visietekst.

Filip Ceulemans